
Haettava tuki

Tyyppi: Kehittämishanke

Toimenpide: Yhteistyöhankkeet

Hankenumbero: 351072

Alatoimenpide: Älykäs kylä -yhteistyöhanke / Koordinointi ja aktivointihanke

Hakijan esittely ja hankkeen resurssit

Kankaanpään kaupunki tunnettu taiteestaan, arkkitehtuurista sekä Kirkkokallion kiertotalousalueesta. Kankaanpää on Pohjois-Satakunnan keskus ja Satakunnan kolmanneksi suurin kaupunki (12 571 asukasta / Tilastokeskus, kesäkuu 2025). Asukasluku on vuoden 2025 puolella hieman kasvanut maahanmuuton myötävaikutuksella. Kankaanpäässä ulkomaalaistaustaisen osuus on 7,0 % (873 asukasta). Kankaanpäässä on toiseksi eniten ulkomaalaistaustaisia asukkaita Satakunnassa ja 67.ksi eniten Suomessa.

Kankaanpää sijaitsee Satakunnan maakunnan pohjoisosassa ja rajoittuu osittain Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntiin. Honkajoen kunta liitettiin Kankaanpään kaupunkiin 1.1.2021.

Kankaanpää on pinta-alaltaan Suomen kunnista 86.ksi suurin. Vuoden 2022 lopussa Kankaanpään taajama-aste on 69,9 %. Väestötiheys on 12,31 asukasta/km² (Suomen kunnista 129.ksi tihein). Kankaanpään taajamaväestö jakautuu kolmen eri taajaman kesken: Kankaanpään keskustaajama (7644 as), Honkajoen kirkonkylä (703 as) ja Niinisalo (327 as). Kankaanpäässä on 16 kaupunginosaa ja 26 kylää.

Kankaanpään kaupungin toimintakulut vuodelle 2025 on 47,6 Me. Vuoden 2024 tilinpäätös oli 0,6 Me ylijäämäinen, jonka myötä kaupungin taseen ylijäämä on 10,4 Me.

Hankkeen tarve, tausta, kohderyhmä, hyödynsaajat ja toteutusalue

Tarve ja tausta

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön suorittama tutkimus kansalaisten omatoimisesta varautumisesta ja kriisinkestävydestä vuonna 2023 osoittaa, että varautumisen taso on pienestä laskusta huolimatta pysynyt suhteellisen tasaisena 2020-luvulla. Tulosten mukaan 35 prosenttia vastaajista pitää varautumistaan melko tai erittäin hyvänä. Parhaiten on varauduttu tulipaloihin, kotitapaturmiin ja kyberrikollisuuteen. Heikoiden kansalaiset ovat varautuneet säteilyonnettomuuteen, tulvaan ja myrskyyn. Vaikka yli puolet vastaajista arvioivat varautuneensa sähkökatkoon ja vesikatkoon vähintään kohtalaisesti, vesi ja sähkö koetaan kaikkein välttämättömimmiksi resursseiksi. Kyselyn mukaan jopa 60 prosenttia kansalaisista ei selviäisi kahta päivää pidempään ilman juoksevaa vettä ja yli 40 prosenttia ei selviäisi ilman sähköä. Kansalaiset selviävät pisimpään ilman apteekkipalveluja, julkista liikennettä ja omaa autoa.

Vastaajat, jotka ovat huonosti varautuneita, ilmoittavat yleisimmin syyksi sen, että he eivät ole tulleet ajatelleeksi varautua tai aihe ei kiinnostanut heitä. Osa ei myöskään tiedä, mitä heidän pitäisi tehdä varautuakseen, ja monet luottavat yhteiskunnan toimivan häiriötilanteen aikaanakin riittävästi.

Tutkimuksen perusteella kotitalouksien varautumisen tasoa ja tietämystä omatoimisesta varautumisesta on vielä varaa parantaa. Kansalaisten omatoimista varautumista häiriö- ja

kriisitilanteisiin tulisi vahvistaa, jotta viranomaiset pystyvät auttamaan kaikkein hädänalaisimpia ja turvaamaan yhteiskunnan kriittiset toiminnot. (SPEK tutkii / Vilma Ristikangas 31 Kansalaisten omatoiminen varautuminen ja kriisinkestävyys 2023)

Kuntien tuottamat palvelut ovat välttämättömiä arjen sujuvuuden, hyvinvoinnin ja perusturvallisuuden kannalta. Näiden palveluiden jatkuvuus on turvattava kaikissa tilanteissa, ja tätä tavoitetta palvelee varautuminen ja jatkuvuudenhallinta, jotka perustuvat kuntalakiin, valmiuslakiin ja erityislainsäädäntöön. Varautumisessa ei kuitenkaan ole kyse vain lakisääteisestä velvoitteesta (ja niiden velvoittamana laadituista ja pölyttymään jäävistä lakisääteisistä suunnitelmista) vaan jatkuvuuden turvaamisen tulisi olla osa kunnan tahtotilaa, palveluiden laatua ja palvelulupausta. Varautumisen tarkoituksena on, että kunta pystyy toimimaan mahdollisimman normaalisti häiriötilanteista huolimatta.

Myös rikosten, onnettomuuksien ja tapaturmien ennaltaehkäisy sekä ihmisten turvallisuuden tunteen parantaminen ovat sekä kuntien, hyvinvointialueiden että muiden turvallisuusviranomaisten ennaltaehkäisevää turvallisuustyötä ja tärkeä osa arjen turvallisuutta sekä sisäistä turvallisuutta.

Kokonaisturvallisuus on suomalaisen varautumisen yhteistoimintamalli, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä. Valtioneuvoston periaatepäätöksenä 16.1.2025 hyväksytyn Yhteiskunnan turvallisuusstrategian päämääränä on tarjota jokaiselle yhteinen viitekehys kokonaisturvallisuuden toteuttamiseksi omista lähtökohdistaan. Kokonaisturvallisuus muodostaa perustan suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestävyydelle eli resilienssille.

Yhä nopeammin muuttuva ja monimutkaistuva turvallisuusympäristö on erityisesti viime vuosina haastanut kuntia palveluiden turvaamisen ja turvallisuuden johtamisen näkökulmasta. Merkittäviä toimintaympäristön muutoksia kuntatasolla on koettu esimerkiksi koronapandemian (COVID-19) ja Venäjän Ukrainaan toteuttaman hyökkäyssodan. Muuttuvassa elinympäristössämme digitalisaatio, tietojärjestelmien häiriötön toiminta ja kyberturvallisuus sekä niiden myötä tulleet haasteet tietoturvaan sekä tietosuojaan edellyttävät jatkuvaa varautumista esim. häiriöiden tunnistamista ja riskien kartoittamista.

Myös kuntien rooli palveluiden järjestäjinä on ollut muutoksessa muun muassa sote- ja maakuntauudistusten myötä. Palveluita tuotetaan yhä enemmän kuntayhtymissä, kunnallisissa yhtiöissä ja yksityisten toimijoiden toimesta, mikä vaikuttaa palveluiden toimintavarmuuteen. Tämän vuoksi kuntien tulee kehittää jatkuvuudenhallintaansa siten, että huomioidaan myös ylikunnalliset ja ulkopuoliset palveluntuottajat. Tämä edellyttää selkeitä vastuunjakoja ja toimivia yhteistyökäytäntöjä eri toimijoiden välillä. Vastuunjaosta on lakisääteiset kirjaukset valmiussuunnitelmassa, mutta kirjoitettujen toimintamallien toimivuutta tulisi testata ja mallintaa organisaatioiden ja eri toimijoiden yhteistyössä. Tarvitaan verkostoitumista eri toimijoiden kesken. Uutta osaamista - asiantuntijuutta - tarvitaan myös ns. ulkoistettujen palvelujen turvaamiseksi.

Kohderyhmä, hyödynsaajat ja toteutusalue

Turvallisuus on vakaan ja hyvinvoivan kunnan kivijalka, mutta vasta kriisi- ja häiriötilanteissa punnitaan konsernijohton, linjajohton ja esimiesten kyky johtaa toimintaa.

Hanke on paikallinen, Kankaanpään alueella toteutettava.

Hankkeella kehitetään Kankaanpään kaupungin sekä laajasti kuntalaisten, erityisesti Kankaanpään kaupungin keskustaajaman ulkopuolella asuvien kyläläisten, kykyä toimia häiriö- ja kriisitilanteissa. Muita kohderyhmiä ovat nuoret, opiskelijat, lapsiperheet, ikäihmiset ja maahanmuuttajat.

Kuntien varautuminen häiriö- ja kriisitilanteisiin on keskeinen osa yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta ja kuntalaisten hyvinvoinnin turvaamista. Varautuminen on erityisen tärkeää palveluiden jatkuvuuden turvaamiseksi, kriittisen infran suojaamiseksi sekä kuntalaisten turvallisuuden ja luottamuksen

ylläpitämiseksi. Lisäksi kunnan varautumisen korkea taso kasvattaa koko yhteiskunnan resilienssiä, eli kykyä sietää ja kestää kriisejä, oppia häiriöistä ja palautua entistä vahvempaan.

Varautumisen kehittäminen luo tiiviimpää yhteistyötä viranomaisten, kuntayhtymien ja muiden palveluntuottajien kanssa. Yhteistyö edesauttaa tehokkaampaa resurssien jakoa, yhteisten käytäntöjen kehittämistä sekä nopeaa reagoitua ja palautumista häiriöistä.

Hankkeessa kartoitetaan myös kunnallisen vesiverkoston ulkopuolisten vesiosuuskuntien toimintavalmiuksia ja mahdollisuuksia ns. kyläradioasemien käyttöönottamiseksi. Vesiosuuskuntien tilannekartoitus tuottaa tietoa toiminta-alueesta / vedenjakelun piirissä olevien talouksien määrästä ja osoittaa mahdollisia kehittämiskohteita toimintavalmiuksien parantamiseksi. Kyläradioasemien käyttöönottamista koskeva kartoitus voi parhaimmillaan johtaa jatkohankkeisiin helppokäyttöiseen ja luotettavaan RHA68 teknologiaan perustuvan radioaseman käyttöönottamista kolmannen sektorin ylläpitämällä seurantaloidilla ja/tai kaupungin oman viestinnän tueksi.

Ohjausryhmään kutsutaan kaupungin omien edustajien lisäksi yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehtivien tahojen edustajia, elinkeinoelämän sekä järjestöjen edustajia:

Satakunnan Pelastuslaitos, Satakunnan hyvinvointialue, SPR Kankaanpää osasto, Vapepa Pohjois-Satakunta, Kankaanpään Seudun Maanpuolustusnaiset, Kankaanpään ja Honkajoen yrittäjäyhdistyksen edustajat sekä kyläyhdistysten edustajia.

Hankkeen laajempi viitekehys

Kankaanpään kaupunki on pinta-alaltaan laaja ja asukastiheys on melko alhainen (12,31 km²). Lukuihin on vaikuttanut myös vuonna 2021 tehty kuntaliitos, jossa Honkajoen kunta liitettiin Kankaanpään kaupunkiin. Kankaanpään taajama-aste (2022) on 69,9 % joten noin joka kolmas asukas asuu kaupungin kolmen taajama-alueen ulkopuolella. Suomessa kuntien koon suurentuessa yhä useampi kunta muodostuu kuntakeskuksesta ja kylistä. Kylillä tehtävää turvallisuutta parantavaa työtä tarvitsevat niin kyläläiset kuin myös kunta, maakunta ja yhteiskunta laajasti.

Hankkeella edistetään Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaista kokonaisturvallisuutta. Kokonaisturvallisuus on suomalaisen varautumisen yhteistoimintamalli, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä. Valtioneuvoston periaatepäätöksenä 16.1.2025 hyväksytyn Yhteiskunnan turvallisuusstrategian päämääränä on tarjota jokaiselle yhteinen viitekehys kokonaisturvallisuuden toteuttamiseksi omista lähtökohdistaan. Kokonaisturvallisuus muodostaa perustan suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestävyydelle eli resilienssille. Strategiassa korostetaan myös yksilöitä turvallisuuden avaintoimijoina.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa tuodaan esiin perustuslaillinen oikeus turvallisuuteen, mutta myös velvollisuus toimia kykyjensä mukaisesti turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta vahvistavalla tavalla osana yhteisöjä ja yhteiskuntaa. Yksilöiden toimintakyky sekä turvallisuutta vahvistavat tiedot, taidot ja asenne muodostavat kokonaisturvallisuuden perustan.

Hankkeessa keskitytään yksilön (kuntalaisten) varautumistaitojen kehittämiseen ja siten kuntalaisten parempaan resilienssiin kriisi- ja häiriötilanteissa. Jaetaan yleistä tietoa varautumisesta ja yhteiskunnan ja yksilön välisestä vastuusta kriisitilanteissa sekä kehitetään yhteistyössä kolmannen sektorin ja muiden turvallisuustoimijoiden kanssa kuntalaisten tietoa ja taitoja erilaisiin häiriötilanteisiin varautumiseksi.

Kankaanpään kaupunki haluaa strategiansa mukaisesti olla kestävä ja ketterä kaupunkiyhteisö, jolle asukkaiden mukava arki sekä toimiva ja hyvinvointia edistävä elinympäristö on ensiarvoisen tärkeää. Hanke toimeenpanee Kankaanpään kaupungin strategian mukaisia tavoitteita kestävästä kaupungista tunnistamalla ja ennakoimalla yhdyskunta- ja palvelurakenteen muutosten vaikutuksia sivukylien

heikentyneisiin palveluihin. Kuntalaisten mukavaa arkea edistetään saattamalla eri toimijoita yhteen varautumisen eri osa-alueilla.

Hanke tukee myös Leader Pohjois-Satakunnan strategiaa, jossa Älykkäät kylät -teeman alla kehitetään kylien elinvoimaisuutta esimerkiksi uusien yhteistyöverkostojen avulla. Kylien rooli ja mahdollisuudet asukkaidensa turvallisuudentunteen tukemisessa on tiedostettu myös tässä hankkeessa.

Hankkeen toteutus, aikataulu ja riskit

Kehittämishankkeen vastuullisena toimijana on Kankaanpään kaupunki, mutta hanketta tehdään yhtistyössä muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyötahoja ovat mm. Pelastuslaitos, Satakunnan hyvinvointialue, SPR, Vapepa, maanpuolustusnaiset, yrittäjähdistykset sekä kyläyhdistykset. Hanke sisältää Älykäs kylä -toimintalinjan mukaisesti paikallista toiminnan kehittämistä, eri toimijoiden välistä verkostoitumista ja etsii uusia kumppanuuksia ja toimintatapoja kunnan ja kuntalaisten varautumisen valmiuksien kehittämiseksi. Hankkeessa tehdään kansainvälistä yhteistyötä Suomesta, Ahvenanmaalta ja Ruotsista olevien Nordic Preparedness -hankkeen toimijoiden kanssa.

Hanke on kaksivuotinen 1.9.2025-31.8.2027

Hankkeen toteuttamiseksi nimetään osa-aikainen (14,5 h / vk) projektipäällikkö, joka valmistelee ja toimeenpanee hankesuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet sekä koordinoi kansainvälisesti tehtävää yhteistyötä yhdessä Leader Pohjois-Satakunnan kv-toiminnasta vastaavan henkilön kanssa. Hän vastaa myös hankkeen ohjausryhmän koollekutsumisesta sekä kokoaa ohjausryhmän esityslistan ja vastaa muistiodien kirjaamisesta.

Kansainvälisiin tapaamisiin osallistuu hankkeessa kaupungin ja kuntalaisten varautumisen kehittämiseen osallistuvien tahojen edustajia. Tapaamisissa jaetaan tietoa sekä kokemuksia muiden osallistuvien tahojen toteuttamista varautumisen edistämisen toimenpiteistä, joilla on vahvistettu toimijoiden kykyä varautua häiriö- ja poikkeustilanteisiin. Projektipäällikön työpanosta voidaan hyödyntää myös alueella järjestettävän kansainvälisen tapaamisen organisointiin.

Riskit

Hankkeen ennakoitavat riskit arvioidaan melko vähäisiksi.

Tavoitteiden toteutumiseen liittyy vähäisiä riskejä sen osalta, kuinka tuloksellisesti onnistutaan innostamaan kylien asukkaita ja yhdistyksiä varautumisen kehittämiseen. Esimerkiksi 72 h varautumiskoulutukseen osallistuvien määrä ja kuinka monelle kylälle saadaan kuntalaisten ja kolmannen sektorin toimijoista koottavan kylätiedotuksen verkosto.

Hankkeen vähäiseen työaikaan / osa-aikaisuuteen (14,5 h/vk) sisältyvää riskiä projektipäällikön sitoutumiseksi koko hankeajalle pyritään vähentämään nimeämällä hankkeen vetäjäksi kaupungin palveluksessa oleva viranhaltija.

Hankkeen lyhyen toteutusajan vuoksi ei ole tiedossa sen kaltaista merkittävää turvallisuushukkaa, joka estäisi hankkeen toteuttamisen. Matkustamiseen liittyvät yleiset riskit pyritään minimoimaan ennakkoinnilla ja matkustamiseen liittyvillä ohjeistuksilla. Hankkeessa järjestettävien koulutusten ym. tapahtumien järjestämisessä varmistetaan järjestäjän ja osallistujien riittävä vakuutusturva.

Hankkeen tavoitteet, tulokset, vaikutukset sekä seuranta ja raportointi

HANKKEEN TOIMENPITEET

1. Yhteistyön kehittäminen

Kehitetään yhteistyötä viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kuntalaisten kanssa suomalaisen varautumisen yhteistoimintamallin sekä kokonaisturvallisuuden periaatteen mukaisesti.

-> Järjestetään yhteisiä työpajatyyppejä verkostoitumistilaisuuksia muiden viranomaisten ja toimijoiden (pelastuslaitos, puolustusvoima, hyvinvointialue, seurakunta, maataloustuottajat, kauppa- ja elintarvikeala, energia-ala) sekä kolmannen sektorin kanssa (SPR, VaPePa, maanpuolustusyhdistys, kyläyhdistykset).

Hankkeessa järjestetään eri teemojen ympärille 7 työpajatyypistä tilaisuutta eri toimijoista koottaville ryhmille. Verkostoituminen ja keskustelun syntyminen edellyttää melko pieniä, noin 10, enintään 15 osallistujan määrää. Tällöin osallistujat voivat helpommin tutustua toisiinsa ja työpajan ryhmäprosessit ovat vielä helposti kouluttajan hallittavissa. Ryhmätyöt toimivat parhaiten 3-5 hengen ryhmissä. Ne ovat riittävän pieniä, jotta kaikki pääsevät osallistumaan, mutta tarpeeksi isoja monipuolisten näkökulmien saamiseksi.

Kustannukset

Työpajat (7 kpl) / 3.500 euroa

Markkinointi, materiaalit, tarjoilut, alustaja/kouluttaja. Aiheesta riippuen alustajan/kouluttajan hinta vaihtelee 0 – 120 e/h + matkakorvaus. -> 7x 500 euroa

2. Perehdytään muualla päin Suomea, Ahvenanmaalla ja Ruotsissa käytössä oleviin toimintatapoihin ja -malleihin hyvin toimivien käytäntöjen löytämiseksi sekä niin soveltamiseksi Kankaanpään kaupungin ja kuntalaisten varautumisessa.

-> perehdytään aiheesta tehtyihin tutkimuksiin ja hyviin käytäntöihin (kirjallisuus, internet)

-> osallistutaan kansainväliseen hankkeeseen, jossa opitaan muilta toimijoilta ja jaetaan omaa osaamista muille

Kustannukset / 9.000 euroa

Opintoretket Ruotsiin (2), Ahvenanmaalle, Pirkanmaalle ja Etelä-Pohjanmaalle. Kullekin opintoretkelle osallistuu 2-3 osallistujaa /

Matkustus ja majoituskustannukset

3 hlö x 2 opintoretkeä Ruotsiin á 800 e/hlö = 2 x 3 hlö x 800 e = 4.500 euroa

3 hlö x opintoretkeä Ahvenanmaalle á 600 e/hlö = 2 x 3 hlö x 600 e = 3.600 euroa

3 hlö x 2 opintoretkeä Suomessa (Pirkanmaalle ja E-P:lle) = 2 x 3 hlö x 60 e + pvr = 360 euroa

Opintoretkipäivän järjestäminen Kankaanpäässä = 400 euroa

3. Vahvistetaan kuntalaisten kykyä sopeutua muutoksiin ja selviytyä haastavista tilanteista.

Jokainen kansalainen on vastuussa omatoimisesta varautumisesta. Omatoimisella varautumisella varmistetaan oma pärjääminen häiriötilanteissa ja säästetään viranomaisten resursseja, jotta he voivat keskittyä onnettomuuden tai häiriön hoitamiseen.

-> Kartoitetaan kunnallisen vesiverkoston ulkopuolisten **vesiosuuskuntien toimintavalmiuksia** esim. pitkäkestoisten sähkökatkosten aikana. Tilannekartoitusten myötä löydetään mahdollisia kehittämiskohteita toimintavalmiuksien parantamiseksi.

-> Lisätään yleistä tietämystä varautumisen tärkeydestä sekä yhteiskunnan ja yksilön ”vastuusta” erilaisiin häiriötilanteisiin varautumisessa.

Hankkeesta, kotivarasta ja varautumisen tärkeydestä kertovan tiedotuslehtisen laatiminen, painatus ja jakelu joka talouteen Kankaanpäässä. Kankaanpään alueella on Postin tietojen mukaan 8.787 taloutta.

-> Järjestetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa varautumisen koulutusta eri kylillä (8x) sekä muille kohderyhmille (8x) (nuoret, opiskelijat, lapsiperheet, ikäihmiset ja maahanmuuttajat). Yhteistyötahoja ovat pelastuslaitos, vapepa, mpk-yhdistys sekä Suomen Punainen Risti.

Koulutustilaisuuksien tavoitteena on opastaa kuntalaisia omatoimiseen ja omavaraiseen varautumiseen esim. pitkäkestoisen sähkökatkon varalta. Kotitalouksien omatoimiseen varautumiseen kuuluu myös erilaisia käytännön taitoja, kuten ruokailun järjestäminen ilman sähköä ja juoksevaa vettä.

Esim. SPR järjestää 72 h varautumiskoulutuksia

Kustannukset / 11.000 euroa

Vesiosuuskuntien toimintavalmiuksien kartoittaminen (keskustelut vesiosuuskuntien edustajien kanssa, matkakorvaukset, kartoituksesta tiedottaminen), yhteensä 500 euroa.

Tiedotteen laatiminen, painatus ja jakelu joka talouteen (8.787 taloutta). Tulosteet á 0,35 e/kpl (3.075,45 e), jakelu (4.393,50 e) = 7.468,95 e = 7.500 euroa

72 h koulutuksiin (12x) sekä käytännön harjoitusten järjestämiseen luonnossa (ruoan valmistaminen ilman sähköä ja juoksevaa vettä) varataan 3.000 euroa

4. Kehitetään ulkoisen tiedottamisen toimintatapoja häiriö- ja kriisiviestinnässä

Kriisiviestinnän tehtävinä on kommunikaation keinoin lieventää kriisin kielteisiä seurauksia, valmentautua toimintaan kriisitilanteissa ja ennen kaikkea pitää yhteys niihin kaikkiin yhteisöihin, jotka ovat tai tuntevat olevansa mukana asiassa.

Viranomaisen toiminta häiriötilanteissa voi olla usein jopa laajan kritiikin kohde, mikäli viestinnässä epäonnistutaan. Kriisinhallinnan osalta on tärkeä ymmärtää, miten hyvin toteutettu viestintä palvelee tilannekuvan luomista, kuntalaisten kohtaamista ja tiedon levittämistä osana varoittamistoimenpiteitä. Kriisin leviämisen ehkäisemiseksi kunnan ensimmäisen reaktion tulisi olla nopea, paikkansapitävä ja johdonmukainen etenkin, jos kyse on henkeen tai terveyteen kohdistuvista onnettomuustilanteista. Kriisitilanteessa toimitaan suunnitelmien sekä jatkuvasti päivitettävän ja todenmukaisen tilannekuvan mukaan.

Viestinnän kehittämiseksi (tavoitettavuuden laajentamiseksi) hankkeessa

-> Kartoitetaan yhteistyössä pelastuslaitoksen ja kyläyhdistysten kanssa kolmannen sektorin kiinnostusta yhteistyön kehittämiseen häiriö- ja kriisiviestinnän kehittämiseksi. Tavoitteena on koota kuntalaisten ja kolmannen sektorin **toimijoista kylätiedotuksen verkosto**, jossa on toimijoita mahdollisimman monelta Kankaanpään eri kylältä. Verkoston avulla parannetaan kuntalaisten tavoitettavuutta Kankaanpään keskustaajaman ja Honkajoen keskustan alueen ulkopuolisilla alueilla, jotta tarvittaessa tavoitetaan laajasti eri kylissä asuvat kuntalaiset esim. häiriötilanteiden laajuuden kartoittamiseksi ja häiriöistä tiedottamiseksi. Verkoston jäsenten kouluttaminen sekä verkoston käyttöönottamisesta tiedottaminen muille turvallisuustoimijoille.

-> **Kartoitetaan kolmannen sektorin käytössä olevia resursseja** (esim. seurantalot), joita voisi tarvittaessa hyödyntää häiriötilanteisiin liittyvässä tiedottamisessa.

-> **Selvitetään ns. kyläradioasemien käyttöönottamista Kankaanpään alueella** Suomen Kylien Kyläturvallisuus 2025-hankkeen mallia hyödyntäen.

”Suomen Kylien Kyläturvallisuus 2025 –hankkeessa on pilotoitu helppokäyttöiseen ja luotettavaan RHA68 teknologiaan perustuvaa mallia. Vanha koestettu teknologia otetaan tukemaan uuden teknologian haavoittuvuutta. Kyläradioasema koostuu radiolaitteesta, virtalähteestä (tarvittaessa varavoimalla) ja hyvin asennetusta antennista. Kyläläisten yhteysväline asemalle on RHA68 käsipuhelin (metsästysradio). Tavoitteena on kaluston käyttöönotto ja linkitys luontevaksi osaksi paikallisen yhteisön omaa toimintaa erilaisissa tapahtumissa, kesäpäivillä, yhteisissä tilaisuuksissa ja esim. osana Vapepan toimintaa. Samalla luodaan osaamista ja kykyä tukea kunnan ja viranomaisten tilannekuvan ylläpitoa myös häiriötilanteissa.”

Kustannukset / 1.500 euroa

Kylätiedotuksen verkoston luominen

*flyerit, järjestötapaamiset ja kyläläisten aktivointi, matkat (300 euroa)

Seurantalojen varustelun kartoitus

*yhdistysten kontaktointi, keskustelut, tilojen kartoitukset, tulosten esittely, mahdolliset jatkotoimenpiteet (200 euroa)

Kyläradioasemien käyttöönottaminen

*Tiedottaminen/markkinointi, Suomen Kylien Kyläturvallisuus -hankkeen edustajan vierailut / hankkeen mallin esittely kyläyhdistyksille (matkat ja luennointipalkkiot), tarjoilut (1000 euroa)

5. Kehitetään organisaation sisäistä tiedottamista

Henkilökunnan valmiuksien kartoittaminen ja kehittäminen häiriö- ja kriisitilanteissa. Lähtötason kartoittaminen ja sisäiset koulutukset eri hallinnonaloilla. Tavoitteena on

1) kartoittaa henkilökunnan valmiuksia/osaamista erilaisiin häiriötilanteisiin liittyvissä tilanteissa (webropol-kysely hankkeen alussa ja lopussa)

2) järjestää kohdennettua koulutusta ja työpajoja em. kyselyn tulosten osoittaman tarpeen mukaisesti

3) madaltaa kynnystä pienempienkin häiriöiden ilmoittamiseen (ilmoitustavat ja ilmoituskynnys tutuksi koko henkilökunnalle)

Kustannukset / 300 euroa

Kohdennetut koulutukset yhteistyössä Pelastusopiston ja Satakunnan Pelastuslaitoksen kanssa / matkat ja palkkiot, tarjoilut (300 euroa)

6. Kehitetään organisaation valmiuksia palvelujen turvaamiseksi häiriö- ja kriisitilanteissa

Todellisissa häiriö- tai kriisitilanteissa testataan kunnan kyky palvelujen jatkuvuuden turvaamiseksi. Kaupungin kriittisiksi tehtäviksi ja toiminnoiksi on tunnistettu lakisääteiset palvelut, erityisesti terveyden, ruoan, lämmön ja veden turvaaminen sekä sosiaalisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien toteuttaminen. Palvelujen turvaamisen velvollisuus on kunnalla myös, vaikka palvelu olisi ulkoistettu toisen toimijan tehtäväksi.

Tavoitteena on

1) arvioida kaupungin varautumisen lähtötaso KUJA-arviointimallia hyödyntäen

KUJA-arviointimalli on Kuntaliiton ja Huoltovarmuuskeskuksen yhteistyössä tuottama arviointimalli, joka mittaa kuntakentän toimijoiden kykyä ja valmiuksia tehtävien mahdollisimman häiriöttömään hoitamiseen kaikissa tilanteissa. Kuja-arviointimallissa organisaation varautumisen tasoa arvioidaan viiden osa-alueen kautta: 1. Taito johtaa 2. Onnistuneet prosessit 3. Kyky ennakoida ja suunnitella 4. Valmius kriisijohtamiseen häiriötilanteissa 5. Yhteistyö

2) järjestää kohdennettua koulutusta ja työpajoja em. arviointitulosten osoittaman tarpeen mukaisesti varautumisen tason kehittämiseksi sisäinen ja ulkoinen turvallisuus huomioon ottaen

3) vahvistaa organisaation sopimusosaamista niissä palveluissa, jotka kaupunki ostaa palvelun (sopimuskoulutusta ulkoistettujen palvelujen hankinnasta vastaaville).

4) vahvistaa organisaation kykyä toimia häiriötilanteessa (toimintamallit ja toimijat tutuksi)

5) nopeuttaa organisaation kykyä häiriötilanteista toipumiseen (toimintojen normalisointi ja opit tapahtuneesta /evaluointi)

Kustannukset / 300 euroa

Koulutukset / työpajat / kouluttajat, matkat ja palkkiot, tarjoilut (600 euroa)

Tulokset, vaikutukset sekä seuranta ja raportointi

Hankkeen odotettuja tuloksia ovat

Yhteistyöverkostojen vahvistuminen parantaa toimintavalmiuksia häiriötilanteista selviämiseen:

-Luodaan uusia yhteistoimintamalleja viranomaisten, järjestöjen ja kylätoimijoiden kanssa (työpajat, kontaktiverkostot).

-Kylätiedotuksen verkosto mahdollistaa nopeamman tilannekuvan luomista sekä parantaa toimintaluillaan asuvien asukkaiden tavoitettavuutta sekä turvallisuudentunnetta

-Yhteisiä toimintatapoja ja kriisiviestinnän käytäntöjä pilotoidaan ja dokumentoidaan.

2. Kuntalaisten varautumisosaaminen lisääntyy tiedotuksen ja koulutuksen myötä:

-Tietoisuuden kasvu omatoimisesta varautumisesta (esim. kotivara, veden ja sähkön merkitys) yli 8 700 kotitalouteen jaettavan tiedotteen kautta sekä eri kohderyhmille järjestettävissä 72 h varautumiskoulutuksissa.

-Vesiosuuskuntien varautumisvalmiudet kartoitetaan ja kehitystarpeet tunnistetaan.

-Käynnistetään kyläradioasemien selvitystyö, joka voi johtaa uuden toimintamallin käyttöönottamiseen

3. Kaupungin organisaation toimintavarmuus paranee

-KUJA-arviointimallilla arvioidaan varautumisen tasoa.

-Henkilöstön valmiudet kartoitetaan ja koulutetaan häiriö- ja kriisitilanteissa toimintatapoihin.

-Sopimusosaamista vahvistetaan erityisesti ulkoistettujen palvelujen osalta, jotta palvelut voidaan mahdollisimman hyvin turvata myös häiriötilanteissa.

-Kaupungin sisäistä kriisiviestintää ja häiriöiden ilmoituskäytäntöjä kehitetään.

4. Hyvien käytäntöjen ja kansainvälisen yhteistyön kautta opitaan ja sovelletaan uusia tieto ja toimintamalleja:

- Opintoretket kansainvälisessä verkostossa Ahvenanmaalle, Ruotsiin ja muihin Suomen maakuntiin mahdollistavat hyvien käytäntöjen löytämisen ja oppien soveltamisen Kankaanpäässä.

Hankkeen vaikutuksia

Paikallinen resilienssi kasvaa:

-Asukkaiden, erityisesti kyläalueiden väestön, kyky selviytyä kriiseistä vahvistuu.

-Yhteisöllinen toimintakyky ja kylien merkitys turvallisuusverkossa korostuvat.

Kunnan kyky palveluiden turvaamiseksi paranee:

Kaupungin johto ja henkilöstö kehittyvät häiriötilanteiden hallinnassa.

Arvioinnin ja koulutusten avulla syntyy realistinen, kehityskelpoinen kokonaiskuva kaupungin varautumisen tasosta sekä kehittämiskohteista.

Yhteistyö ja verkostoituminen tiivistyy:

Kolmas sektori ja kyläyhdistykset integroidaan osaksi varautumisen ketjua.

Seuranta ja raportointi

Hanke tuottaa sekä kuntalaislähtöisiä että organisaation sisäisiä tuloksia, joilla vahvistetaan Kankaanpään resilienssiä ja kykyä selviytyä häiriö- ja kriisitilanteista. Tuloksia seurataan konkreettisin mittarein ja toimenpitein, ja ne raportoidaan kattavasti hankekauden aikana.

Seurattavat mittarit ja toimenpiteet:

Tavoitealue	Seurantakeino	Mittari / Tulos
Yhteistyön kehittäminen	Työpajat	7 toteutettua työpajaa, osallistujamäärä ja palaute
Kuntalaisten valmiuksien vahvistaminen	Koulutukset, tiedote	16 koulutusta, tiedote joka talouteen (n. 8800 kpl)
Vesiosuuskuntien valmiudet	Kartoitusraportti	Kattava dokumentointi + kehittämisehdotukset
Kyläradioasemien käyttöönottamisen mahdollisuuksien ja tarpeita koskeva selvitys	Selvitysraportti	Mallin esittely kylillä, selvityksen dokumentointi
Kylätiedotuksen verkosto	Verkoston luonti	Verkoston jäsenet dokumentoitu, verkosto koulutettu
Organisaation osaamisen kehittäminen	KUJA-arviointi, kyselyt	Lähtö- ja loppukysely henkilöstölle, koulutusten määrä
Kriisiviestinnän kehittäminen	Mallien dokumentointi	Kyläradioaseman selvitys, seurantalo-resurssikartoitus
Kansainvälinen yhteistyö	Opintoretket tapaamiset	ja Toteutuneet matkat, tilaisuus Kankaanpäässä järjestetty

*Osallistujapalautteet työpajoista ja koulutuksista kerätään (esim. Webropolilla) ja hyödynnetään raportoinnissa.

*Kansainvälisten tapaamisten dokumentointi (esim. matkakertomukset) liitetään raportteihin.

Kustannus ja rahoitus

Hanke on kaksivuotinen 1.9.2025-31.8.2027.

Hankkeen kustannusarvio on 96.070,13 euroa.

Rahoitusta haetaan	67.249,09 euroa (70 %)
Kunnan omarahoitus	28.821,04 euroa (30 %).